

Bijlage 3

Onderzoek naar de impact van de waterinjectie-activiteiten van de NAM in Twente op omwonenden (oktober 2021 – maart 2022)

Alle activiteiten van de NAM rondom de injectie van productiewater afkomstig van de oliewinning in Schoonebeek staan sinds juni 2021 onder verscherpt toezicht van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). In het kader van dit verscherpt toezicht heeft SodM de impact van de waterinjectie-activiteiten op de leefomgeving van omwonenden onderzocht. Oktober 2021 heeft SodM alle buurtbewoners binnen een straal van 500 meter van de locaties ROW-2, ROW-4, ROW-5 en ROW-7 aangeschreven met het aanbod om bij hen thuis langs te komen voor een persoonlijk gesprek. Het doel van de gesprekken was tweeledig. Ten eerste om een goed beeld te krijgen van de vragen en zorgen die leven bij buurtbewoners. En ten tweede om mogelijke signalen op te halen die relevant kunnen zijn voor ons toezicht.

Van de ruim 60 aangeschreven adressen, hebben 12 aangegeven hun vragen en zorgen te willen delen met inspecteurs van het SodM. Deze gesprekken zouden eind november 2021 plaatsvinden, echter vanwege corona was het niet meer mogelijk om fysiek langs te gaan. SodM heeft toen de bewoners de keuze gegeven om de gesprekken online te laten plaatsvinden, dan wel opnieuw in te plannen zodra de corona-maatregelen versoepeld zouden worden. Op dat moment hebben 4 adressen gekozen voor een online gesprek, en toen het weer kon (maart 2022), zijn er 8 gesprekken geweest bij mensen thuis.

Overlast in de buurt

Uit deze gesprekken komt het volgende beeld naar voren. De waterinjectie vindt plaats op een plek waar voorheen gas gewonnen werd. Bewoners geven aan dat de waterinjectie-activiteiten aantoonbaar meer overlast opleveren (denk aan licht, geluid en werkverkeer) dan toen er op de locatie sprake was van gaswinning. De NAM levert inspanningen om buurtbewoners te informeren en compenseren voor deze overlast. De NAM heeft een speciale 'omgevingsapp' die enkele buurtbewoners op hun telefoon geïnstalleerd hebben, en een contactpersoon die, in ieder geval in het verleden, rechtstreeks benaderd kon worden door buurtbewoners. Het bedrijf hanteert echter in de ogen van omwonenden een (te) kleine kring waarmee zij rechtstreeks communiceert dan wel financieel compenseert voor de overlast. Hierdoor ontstaat onrust en onvrede in de buurt.

Twijfel over betrouwbaarheid NAM

Volgens omwonenden zijn zaken in het verleden veel te rooskleurig voorgesteld (bijvoorbeeld over 'schadelijkheid' productiewater of over het kunnen voordoen van incidenten). Daarnaast lijkt de NAM met name op momenten dat het haar uitkomt openheid van zaken te willen geven (bijvoorbeeld tijdens een open dag), terwijl omwonenden dat vaker zouden willen. Bewoners hechten tot slot grote waarde aan de (juistheid van de) informatievoorziening van de NAM. Fouten die gemaakt worden door de NAM bij het invoeren van data in de website NLOG, schaden direct het vertrouwen van bewoners in de betrouwbaarheid van de (activiteiten van de) NAM. Alle omwonenden geven aan dat de waterinjectie-activiteiten een negatieve impact hebben op hun leefomgeving, en hopen dat de activiteiten stoppen. Enkele bewoners geven aan daarbij ook stress en onrust te ervaren.

Signaal over bereikbaarheid locatie

SodM heeft ook een signaal ontvangen over een locatie van de NAM. Een bewoner wees op een slot op een buitenhek, dat mogelijk de toegang tot de locatie bemoeilijkt bij een calamiteit. SodM heeft hier ter plaatse in het kader van haar toezicht naar gekeken. De NAM is hierop aangesproken en heeft het slot verwijderd.

Aanbevelingen aan de NAM

In het kader van het buurtonderzoek dringt SodM aan op het volgende. Deze punten zijn van belang voor het vertrouwen van buurtbewoners in de waterinjectie-activiteiten van de NAM in

Twente. Daarnaast moedigt SodM de NAM aan om te kijken welke lessen hieruit getrokken kunnen worden voor de overige locaties in Nederland:

- Hanteer een ruime kring van bewoners als direct belanghebbenden en stel deze direct en op begrijpelijke wijze op de hoogte bij werkzaamheden die overlast veroorzaken dan wel vragen kunnen oproepen (bijvoorbeeld door de zichtbaarheid ervan);
- Buurtbewoners hechten veel waarde aan persoonlijk contact. Communiceer daarom waar mogelijk met de buurt via de contactpersoon en zorg dat de medewerkers op de locatie een open houding hebben richting omwonenden;
- Kijk niet alleen naar de directe impact op de buurt van je activiteit (bijvoorbeeld overlast) maar ook naar indirecte effecten zoals (verlies van) vertrouwen;
- Wees open en eerlijk in de communicatie met omwonenden over de onzekerheden die gepaard gaan met mijnbouwactiviteiten – vertel dus ook wat je nog niet weet of wat je aan het onderzoeken bent;
- Besteed meer zorg aan de correctheid van de data op NLOG. Als dit desondanks fout gaat, corrigeer dan snel de fout en leg uit wat er mis is gegaan.